

Nader onderzoek hazelworm, egel, wezel

Kanaalweg 2 Markelo

Colofon

Nader onderzoek hazelworm, egel, wezel

Kanaalweg 2 Markelo

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Nobelstraat 7-5
7131 PZ Lichtenvoorde

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0850-509852

Opdrachtgever: N+L Landschapsvormgevers

Abonnementhouder van de Nationale Databank Flora en Fauna

Projectnummer en versie: 7451B versie 1.0	Status: definitief
Ligging plangebied: Kanaalweg 2 Markelo	Rapportdatum: 2-12-2025
Auteur: P.Leemreise	Veldwerk uitgevoerd door: P.Leemreise

De vermelde medewerkers in deze rapportage zijn akkoord met openbaring van zijn of haar persoonsgegevens in het kader van de AVG-privacy wetgeving.

Aansprakelijkheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Natuurbank Overijssel accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Natuurbank Overijssel uitgevoerde onderzoek. Natuurbank Overijssel is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurbank Overijssel; opdrachtgever vrijwaart Natuurbank Overijssel voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	4
1.1	Inleiding.....	4
1.2	Toelichting	4
1.3	Onderzoeksvragen.....	4
Hoofdstuk 2	Het onderzoeksgebied	5
2.1	Situering	5
2.2	Beschrijving van het onderzoeksgebied	5
Hoofdstuk 3	Methode	7
3.1	gebruikte protocol.....	7
3.2	Methode hazelworm	7
3.3	Wezel en egel	9
3.4	Onderzoeker.....	11
Hoofdstuk 4	Resultaten	12
4.1	Resultaten	12
Hoofdstuk 5	Samenvatting en conclusie	14

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Inleiding

Er zijn plannen voor de bouw van een nieuw landhuis met bijgebouw en een tweede bijgebouw ten behoeve van een bestaande woning op een erf aan de Kanaalweg 22 te Markelo. Om het effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde natuurwaarden in beeld te brengen heeft Natuurbank Overijssel een verkennend natuurwaardenonderzoek uitgevoerd op 21 maart 2025. Uit deze studie kwam naar voren dat het effect van de voorgenomen plannen op de hazelworm, egel en wezel niet bepaald kon worden op basis van een éénmalig bezoek, maar dat gericht vervolgonderzoek vereist is.

N+L Landschapsvormgevers heeft Natuurbank Overijssel opdracht gegeven het effect van voorgenomen plannen op de hazelworm, egel en wezel te beoordelen. Daarvoor is in de zomer 2025 aanvullend onderzoek verricht naar de aanwezigheid van de hazelworm, egel en wezel in het onderzoeksgebied. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied en de methode, worden de bevindingen gepresenteerd. Het rapport wordt afgesloten met een beoordeling van de juridische gevolgen in het kader van soortbescherming.

1.2 Toelichting

Wezel, egel en hazelworm zijn beschermd en mogen niet opzettelijk gedood worden. Ook is hun voortplantings- en rustplaats beschermd. Het functionele leefgebied an sich, is niet direct beschermd, maar indirect. De functionaliteit van de verblijfplaats mag niet dusdanig aangetast worden, dat deze komt te vervallen; dat wordt beschouwd als ‘beschadigen/vernielen’ van de voortplantings- of rustplaats. Wezel, egel en hazelworm hebben gemeen dat ze zeer verborgen leven en de voortplantings- en rustplaatsen zijn niet of nauwelijks te vinden. Of te bepalen óf een verblijfplaats beschadigd of vernield wordt, wordt allereerst gekeken naar de aanwezigheid van de soort in het plangebied. Bij afwezigheid van de soort, is het niet aannemelijk dat de desbetreffende soort er een verblijfplaats bezet.

1.3 Onderzoeksvragen

Er is nader onderzoek uitgevoerd om onderstaande onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden:

1. Behoort het plangebied tot functioneel leefgebied van de hazelworm?
2. Behoort het plangebied tot functioneel leefgebied van de wezel?
3. Behoort het plangebied tot functioneel leefgebied van de egel?

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd aan de Kanaalweg 2 te Markelo. Het ligt in het buitengebied, iets ten zuidoosten van de woonkern Goor. Op de onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode cirkel aangeduid (bron: topotijdreis.nl).

2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het plangebied bestaat uit een woonerf met parkachtige tuin. Op het erf staan een vrijstaande woning en schuur. Het erf grenst aan de westzijde aan bos en wordt aan de overige zijden begrensd door opgaande bomen en struiken. Een deel van het plangebied bestaat uit extensief beheerd grasland en een deel bestaat uit een verruigd grasland met pitrus. Verspreid in het plangebied staan solitaire loofbomen, maar een deel bestaat uit aaneengesloten houtige beplanting, bestaande uit bomen, struiken en ruigtevegetatie in de vorm van braamstruweel.

Het onderzoeksgebied vormt een deel van het erf en bestaat uit grasland en een open bos met gedeeltelijk en ondergroei die gedomineerd wordt door pitrus en deels door braam. De totale oppervlakte bedraagt 3.800 m². Hieronder wordt het onderzoeksgebied weergegeven op de luchtfoto.

Luchtfoto met de begrenzing van het plangebied, aangegeven met de gele lijn (bron: topotijdreis.nl).

Impressie van het onderzoeksgebied. Links; de open plek in het bos. Hier wordt een vijver gegraven. Rechts: de bouwplaats van de nieuwe woning.

HOOFDSTUK 3 METHODE

In dit hoofdstuk wordt de toegepaste methode uiteen gezet.

3.1 gebruikte protocol

Het onderzoek is uitgevoerd conform het protocol voor verspreidingsonderzoek naar hazelwormen opgesteld door het Netwerk Groene Bureau's (versie november 2023) en Kennisdocument kleine marterachtigen (BIJ12). Er is geen onderzoeksprotocol voor verspreidingsonderzoek naar egels. Voor verspreidingsonderzoek naar egels, wordt gebruik gemaakt van dezelfde methode als voor wezel.

3.2 Methode hazelworm

Er is uitsluitend onderzoek gedaan naar het zomerbiotoop.

Het voortplantingsbiotoop is hetzelfde als het zomerbiotoop. De hazelworm heeft een voorkeur voor enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte plaatsen: bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderaal plaatsen en tuinen. Ze worden het vaakst aangetroffen op (zonbeschenen) overgang- en randzones (incl. openplekken in dichte bossen). Geschikte biotopen kunnen liggen in zowel natuurgebieden als in agrarisch gebied en steden of dorpen, veelal op zandgronden maar ook wel op kalk- en leemgronden en een enkele keer op kleigronden. Nauwelijks op hoogveen en (zover bekend) niet op laagveen. Overdag leven de hazelwormen verborgen in mospakketten en dikke strooisellagen, onder stenen en hout en in composthopen. Voor hazelworm is snel sprake van een onderschatting van de aantallen wat blijkt uit enkele wegvangprojecten.

Methode en werkwijze hazelworm

Functie	Methode	Periode	Aantal bezoeken	Periode tussen bezoeken	Weersomstandigheden	Tijdstip
zomerbiotoop (incl. voortplanting en overwintering)	reptielplaten (aanvullend: omkeren van boomstammen en houtstapels).	april – september	6: 1 ^e ronde: neerleggen platen na min. 14 dagen gewenning 5 controles	 min. 1 week.	niet bij extreem weer (zeer nat of zeer warm)	overdag, doch niet in de vroege ochtend

Er is gebruik gemaakt van reptielenplaten. Er zijn bitumen golfplaten gebruikt met een afmeting van 35x35 cm. Deze platen zijn bewezen effectief (eigen resultaten Natuurbank Overijssel)

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode 1 juli 2025 tot 30 september 2025. Op 1 juli zijn 22 reptielenplaatjes uitgelegd; 20 in het onderzoeksgebied (190 m² per plaat) en 2 net buiten het onderzoeksgebied op een voor wezel en hazelworm zeer interessante plek (hoop zwerfkeien). De platen zijn gelijkmatig verspreid in het onderzoeksgebied geplaatst. Om de platen terug te kunnen vinden si de plek gemarkeerd met een stokje met afzetlint.

De reptielenplaten zijn gelijkmatig in het onderzoeksgebied uitgelegd; hoofdzakelijk op zonbeschenen plekken.

datum	Activiteit
10-07-2025	Platen uitgelegd
01-08-2025	Eerste controle
26-08-2025	Tweede controle
09-09-2025	Derde controle
17-09-2025	Vierde controle
25-09-2025	Vijfde controle en weghalen plaatjes

Bezoekschema.

Alle controles zijn uitgevoerd rond 9:00 uur in de ochtend.

Impressie van enkele uitgelegde reptielenplaatjes

Net buiten het onderzoeksgebied zijn twee reptielenplaatjes gelegd bij een voor wezel en hazelworm erg interessante locatie als 'controlelocatie'.

Reptielenplaatjes net buiten het onderzoeksgebied op een voor hazelworm en wezel zeer interessante plek.

3.3 Wezel en egel

Ervaring met wildcamera's, waarbij gebruik gemaakt wordt van een blikje sardines als lokstof, heeft geleerd dat egels zeer goed te onderzoeken zijn met deze methode. Bij een opstelling in Amersfoort, werd een egel nagenoeg ieder avond, gedurende de 8 weken onderzoek (*pers. ervaring auteur 2025*).

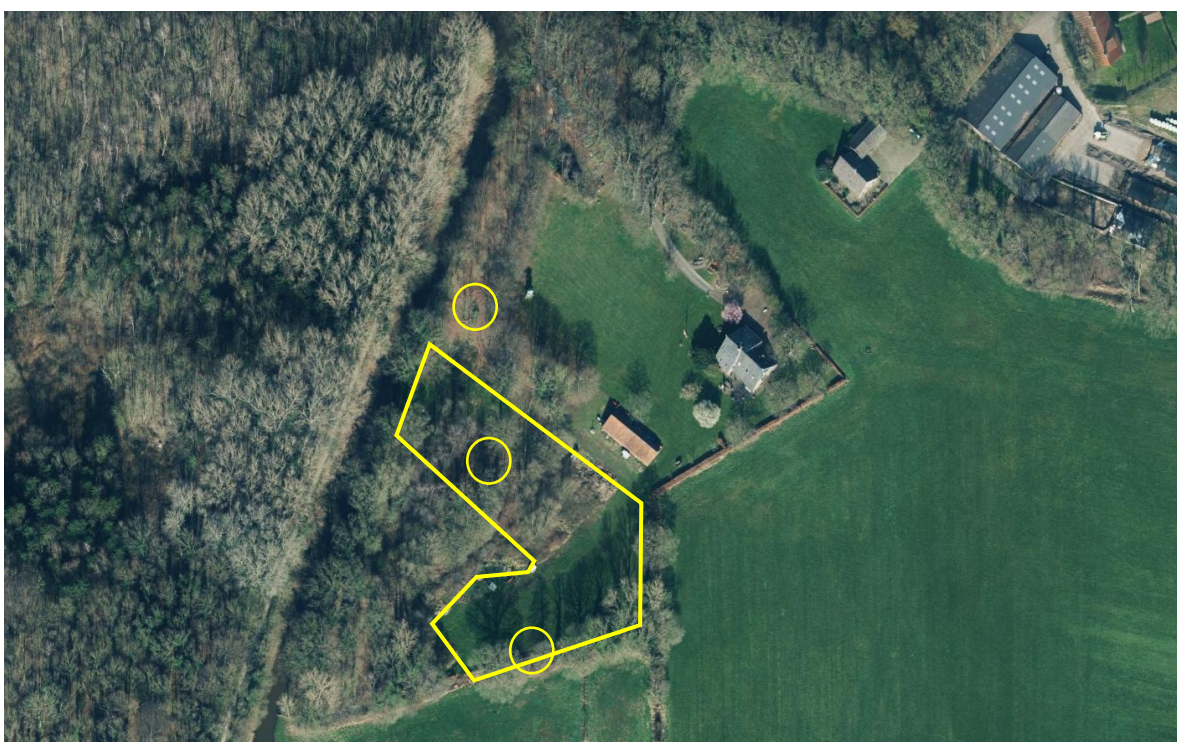
Om de aanwezigheid van wezel en egel te onderzoeken zijn twee cameravallen ingezet. Daarmee bedraagt de oppervlakte per camera 1.900m². Geadviseerd wordt per 0,25 hectare een camera in te zetten. De maximale oppervlakte per camera bedraagt 2.500 m². Er zijn daardoor voldoende camera's ingezet. Er is gebruik gemaakt van het type struikrover inclusief blikje sardines als lokstof.

Detailfoto van type cameraval 'struikrover'.

Reptielenplaatje en cameraval in het onderzoeksgebied.

Locaties van geplaatste wildcamera's (cirkel). Ten noorden van het onderzoeksgebied is een 'controle-camera' geplaatst. Het onderzoeksgebied wordt met de gele lijn aangeduid.

De foto's zijn handmatig gecontroleerd op aanwezigheid van dieren.

3.4 Onderzoeker

Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. P. Leemreise en K. ten Haaff. Zij hebben ervaring met reptielenonderzoek m.b.v. reptielenplaatjes en onderzoek met wildcamera's.

HOOFDSTUK 4 RESULTATEN

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd.

4.1 Resultaten

Hazelworm

Er zijn tijdens het onderzoek geen hazelwormen in het onderzoeksgebied vastgesteld. Niet onder de reptielenplaatjes en niet buiten de reptielenplaatjes.

Wezel en egel

Er is geen wezel vastgesteld op de camera's in het onderzoeksgebied en niet op de controlecamera bij de bult zwerfkeien. Er zijn in het onderzoeksgebied wel opnamen gemaakt van katten (2 verschillende individuen), bosmuizen, vogels en een steenmarter. Er is geen egel vastgelegd door een cameraval in het onderzoeksgebied, maar wel op de controlecamera buiten het onderzoeksgebied.

Waargenomen huiskatten.

Waargenomen steenmarter.

Op de controlecamera, net ten noorden van het onderzoeksgebied, is op 8 september een egel waargenomen. Er zijn geen egels waargenomen op andere dagen.

Waargenomen egel bij de controlecamera, buiten het onderzoeksgebied.

Samenvatting

In 2025 is een deel van woonerf aan de Kanaalweg 2 te Markelo onderzocht op de aanwezigheid van hazelwormen, egel en wezel. In totaal is 3.800 m² potentieel geschikt leefgebied bemonsterd met 20 reptielenplaatjes en twee cameravallen met lokstof in de periode juli-september 2025. Ter twee reptielenplaatjes en een wildcamera geplaatst op een voor wezel en hazelworm zeer geschikte plek buiten het onderzoeksgebied.

Er zijn tijdens het onderzoek geen hazelwormen, egel of wezel vastgesteld in het onderzoeksgebied. Wel is éénmalig een egel op de camera vastgelegd ten noorden van het onderzoeksgebied. Op 24 september is een steenmarter vastgelegd op een wildcamera in het onderzoeksgebied. De aanwezigheid van deze soort in het onderzoeksgebied is niet verrassend, gelet op de ruime verspreiding van de soort en de geschiktheid van het onderzoeksgebied als foerageergebied. Naast territoriale dieren zwerven in het najaar veel jonge steenmarters rond, op zoek naar een eigen territorium. Een geschikte verblijfplaats voor steenmarters ontbreekt in het onderzoeksgebied.

Conclusie

Gelet op de uitkomsten van het onderzoek wordt geconcludeerd dat het onderzoeksplangebied niet tot functioneel leefgebied van de hazelworm, wezel en egel behoort. Het is daarom niet aannemelijk dat een hazelworm, egel of wezel een verblijfplaats bezet in het onderzoeksgebied. Tevens is het niet aannemelijk dat een wezel, egel of hazelworm gedood wordt als gevolg van het uitvoeren van voorgenomen werkzaamheden.